

สรุปการวิจัยและขอเสนอแนะ

นายอำเภอ เป็นตำแหน่งข้าราชการฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่ในระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างกว้างขวางในการบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนต่าง ๆ รับผิดชอบในการเงินของทางราชการ ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอ นอกจากนี้นายอำเภอยังมีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชาข้าราชการของกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ที่ส่งไปประจำที่อำเภอ รวมทั้งบังคับบัญชากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบลอีกด้วย

การที่นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างกว้างขวางดังกล่าว ทำให้นายอำเภอเองปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนทุกระดับ พฤติกรรมหลายอย่างของนายอำเภอ เป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาไม่น้อย เพราะบางครั้งนายอำเภอสามารถทำงานและหาเงินมาใช้จ่ายในกิจการบางอย่างโดยไม่คงไปงบประมาณแผ่นดิน งานบางอย่างนายอำเภอสามารถระดมแรงงานมาช่วยทำเป็นจำนวนมากโดยไม่ต้องเสียค่าจ้างแรงงาน สถานะของนายอำเภอมีลักษณะที่เป็นผู้นำของท้องถิ่น กล่าวคือประชาชนโดยทั่วไปต่างให้การยอมรับว่านายอำเภอเป็นหัวหน้าของพวกเขา เมื่อพวกเขามีเรื่องทุกข์ร้อนอย่างใดก็จะไปหานายอำเภอ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เขา งานสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานของเอกชน เช่น งานแรงงาน ชุมชนใหม่ งานศพ นายอำเภอจะได้รับเชิญไปเป็นเกียรติในงานในฐานะผู้นำของราษฎร งานที่ส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น นายอำเภอจะได้รับเชิญให้ไปเป็นประธานในพิธี เบื้องานการที่นายอำเภอต้องมีพฤติกรรมดังกล่าวน่าจะแสดงว่านายอำเภอมีอิทธิพลในฐานะผู้นำท้องถิ่นไม่มากนัก

ผู้เขียนได้ศึกษาถึงอิทธิพลของนายอำเภอโดยทั่วไปด้วยการวิเคราะห์พฤติกรรมของนายอำเภอในกรณีต่าง ๆ โดยไร้ข้อมูลจากเอกสาร ประกอบด้วยข้อมูลสนามด้วยการสังเกต

ชอบเข้าไปไต่ถามอำเภอทั่วประเทศ จำนวน ๒๕๕ คน (จำนวนร้อยละ ๕๐ ของนายอำเภอทั้งหมด) และได้รับตอบกลับมาจำนวน ๑๕๕ ราย หรือร้อยละ ๕๖.๕ ผลปรากฏว่านายอำเภอมีอิทธิพลในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

การจ้างงานประเพณีเรื่องงานประจำปีของอำเภอ งานงานปีใหม่ งานสงกรานต์ งานทอดกฐิน งานทอดผ้าป่า งานลอยกระทง งานรัฐพิธี กองงานวันนิยมหาราช งานวันเฉลิมพระชนมพรรษา ในงานดังกล่าวนายอำเภอมีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะผู้นำที่จะตั้งกรมทุกฝ่ายมาช่วยงาน รวมทั้งจัดหาเงินมาใช้จ่ายในการจัดงาน โดยไม่สนใจงบประมาณแผ่นดิน

งานพัฒนาท้องถิ่น นายอำเภอในฐานะผู้นำของอำเภอ สามารถโน้มน้าวบุคคลทุกฝ่ายให้ร่วมมือกันพัฒนา งานและทรัพย์สินเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ

ในด้านการจัดหาทุนหรือสิ่งของเพื่อกระทำกิจการบางอย่าง นายอำเภอได้รับการสนับสนุนจากคนทุกฝ่ายในการจัดหาทุนหรือสิ่งของ เพื่อกระทำกิจการที่เป็นส่วนรวม เนื่องจากทั่วไปยอมรับว่านายอำเภอเป็นผู้นำของอำเภอ

ในฐานะที่นายอำเภอเป็นผู้นำของอำเภอ นายอำเภอจึงมีภารกิจที่จะต้องต้อนรับบุคคลทุกฝ่ายที่เขาไปปฏิบัติงานในอำเภอ รวมทั้งต้องให้การต้อนรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ไปตรวจราชการหรือไปเยี่ยมอำเภอ บางครั้งนายอำเภอต้องหาเงินมาใช้จ่ายในการต้อนรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งนายอำเภอส่วนใหญ่ได้รับความสนับสนุนจากพ่อค้า ฆราวาสหรือโรงงานต่าง ๆ เป็นอย่างกว้าง นอกจากนั้นเมื่อผู้นำท้องถิ่น และราษฎรมีเรื่องทุกข์ร้อนเขาก็จะมาปรึกษาหารือขอความช่วยเหลือจากนายอำเภออยู่เสมอ

ในงานสังคมต่าง ๆ งานงานแต่งงาน งานปีใหม่ งานศพ นายอำเภอจะได้รับเชิญให้ไปช่วยงานในฐานะประธานของงาน เมื่อราษฎร ท่านั้น ผู้ใหญ่บ้าน จะจัดงานการกุศลหรืองานรื่นเริงสามัคคีต ฆนุบาย บุคคลเหล่านี้ก็มักจะมาปรึกษาหารือหรือเชิญนายอำเภอไปเป็นประธานในงาน

เมื่อศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงลักษณะความเป็นผู้นำของนายอำเภอแล้ว ผู้เขียนได้

ศึกษาถึงอิทธิพลของนายอำเภอ กล่าวคือศึกษาว่านายอำเภอมีอิทธิพลต่อผู้ใดบ้างในเรื่องดังกล่าว โดยศึกษาถึงอิทธิพลของนายอำเภอที่มีต่อผู้นำท้องถิ่นในอำเภอว่ามากน้อยเพียงใด เพราะถ้าหากปรากฏว่าผู้นำท้องถิ่นในอำเภออยู่ใต้อิทธิพลของนายอำเภอแล้ว ก็ย่อมแสดงว่านายอำเภอเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดในอำเภอ

สำหรับอิทธิพลของนายอำเภอที่มีต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้น สรุปได้ว่านายอำเภอสามารถจูงใจหรือทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติในสิ่งซึ่งนายอำเภอมีเจตนาซึ่งแสดงว่านายอำเภอมีอิทธิพลต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง

ส่วนต่อภาคหมัดที่มีอิทธิพลในอำเภอ นายอำเภอไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลดังกล่าวทั้งหมด เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นบางส่วนจะรู้จักและคุ้นเคยกับผู้นำนาจในระดับที่เหนือกว่านายอำเภอ เช่นระดับจังหวัด ระดับกระทรวง เป็นต้น

นายอำเภอสามารถใช้อิทธิพลต่อประธานราษฎรเสื่อสาวบ้านใด ก็จะเห็นได้จากการที่นายอำเภอสามารถขอรองไปประธานราษฎรเสื่อสาวบางระดับที่ทำการบางอย่างได้ เช่นเดียวกับประธานกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในอำเภอ นายอำเภอก็สามารถจูงใจหรือขอรองให้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้

ส่วนนายกเทศมนตรีนั้น ในกรณีเทศบาลตำบล นายอำเภอยอมจะมีอิทธิพลต่อบางเทศบาลเมืองไม่มากนัก เพราะนายอำเภอมีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในเขตอำเภอ อย่างไรก็ตาม นายอำเภอส่วนใหญ่ปฏิเสธว่าตนเองไม่มีอิทธิพลต่อนายกเทศมนตรีแต่อย่างใด

สำหรับกรรมการสุขาภิบาลนั้น อาจกล่าวได้ว่านายอำเภอสามารถขอรองหรือจูงใจให้ปฏิบัติต่อนายอำเภอได้ เพราะกรรมการสุขาภิบาลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้าน ส่วนกรรมการจำนวน ๔ คนที่มาจากการเลือกตั้ง ก็มักจะเกรงใจนายอำเภอซึ่งเป็นประธานกรรมการสุขาภิบาล

อิทธิพลของนายอำเภอต่อสมาชิกสภาจังหวัดที่สังกัดอำเภอของตนมีไม่มากนัก เพราะสมาชิกสภาจังหวัดส่วนใหญ่เป็นพ่อค้า นักธุรกิจ ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งนายอำเภอในงานบางอย่าง ส่วนอิทธิพลของนายอำเภอต่อข้าราชการ แมวว่านายอำเภอจะมีอิทธิพลต่อข้าราชการ

ส่วนโดยที่ถาม แลก็มีปัญหาบางประการที่ทำให้นายอำเภอมีอิทธิพลลดลง เนื่องจากอำนาจการบังคับบัญชาของนายอำเภอถูกตัดทอนลงไปมาก และสมควรจะได้มีการแก้ไขเพื่อให้ นายอำเภอสามารถบริหารราชการปฏิบัติกิจการได้อย่างแท้จริง

ในคามปราสาททั่วไป นายอำเภอส่วนใหญ่ยังคงมีอิทธิพลต่อประชาชนในอำเภอ ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่นายอำเภอมีอิทธิพลเหนือผู้นำท้องถิ่นในอำเภอหลายคนที่กลาวมาแล้ว จึงทำให้ปราสาททั่วไป มีความนับถือและยอมรับในตัวนายอำเภอมากขึ้น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่านายอำเภอยังคงมีอิทธิพลต่อผู้นำท้องถิ่น รวมทั้งปราสาททั่วไปในเรื่องกิจการที่ผู้เขียนทำการศึกษา

ในการที่จะศึกษาเพราะเหตุใดนายอำเภอจึงมีอิทธิพลดังกล่าวนั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาว่านายอำเภอมีทรัพยากรทางการเมือง (political resources) อะไรบางที่ส่งเสริมให้นายอำเภอมีอิทธิพล ซึ่งผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ในด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย (authority) นายอำเภอมีขอบข่ายกว้างขวาง แต่อาจวิเคราะห์ให้ละเอียดเห็นว่านายอำเภอมีอำนาจไม่สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ อาจเป็นผลกระทบต่ออิทธิพลของนายอำเภอไม่เฉย กล่าวคือ นายอำเภอไม่ใช่อำนาจปกครองบังคับบัญชาราชการอย่างแท้จริง นายอำเภอมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการน้อย เพราะจังหวัดและส่วนกลางรวมอำนาจไว้มากเกินไป กฎหมายบางฉบับให้อำนาจนายอำเภอไว้ แต่ในทางปฏิบัติ นายอำเภอไม่สามารถจะใช้อำนาจดังกล่าวได้ เรื่องบางเรื่องอยู่ในหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ แต่กฎหมายไม่ให้อำนาจนายอำเภอเขาไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เป็นเหตุ

ปัจจัยในด้านการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร แม้ว่าแหล่งข่าวหรือแหล่งข้อมูลของนายอำเภอบางแห่งจะมีปัญหาในเรื่องสมรรถภาพ แต่นายอำเภอก็สามารถทราบข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ในอำเภอได้กว้างขวาง และถูกต้องพอสมควร เพราะนายอำเภอมีแหล่งข่าวที่อยู่ในความควบคุมหลายแห่ง เช่นหน่วยราชการของอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอำเภอ ชักกัง เา อป.พร. ลด.ตบ. อส. รวมทั้งบุคคลบางคนที่นายอำเภอแต่งตั้งให้เป็นแหล่งข่าวใน
พื้นที่

ในด้านความยอมรับของตำแหน่งนายอำเภอ ปรากฏว่าประชาชนโดยทั่วไปยอมรับว่านายอำเภอเป็นผู้มาส่งสุดของอำเภอ เพราะตำแหน่งนายอำเภอ เป็นตำแหน่งที่ประชาชนยอมรับนับถือทั้งทางกฎหมายและความเกียรติ ประกอบกับตำแหน่งนายอำเภอมีความพอ เนื่องกักต้อกันมาเป็นเวลานานแล้ว

เมื่อพิจารณาในด้านสภาพทางสังคม นายอำเภอในฐานะที่เป็นข้าราชการระดับสูงสุดในอำเภอ ได้รับการยอมรับจากประชาชนโดยทั่วไปในอำเภอว่า นายอำเภอเป็นผู้ที่สถิตย์อยู่ในตำแหน่งทางสังคมสูงกว่าบุคคลธรรมดา

ส่วนปัจจัยในด้านความมั่งคั่ง (wealth) ปรากฏว่านายอำเภอส่วนใหญ่ขาดแคลนปัจจัยในด้านนี้ จึงเป็นเรื่องที่น่าวิตกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนายอำเภอว่าจะสามารถสร้างทรัพย์สินให้เกิดขึ้นแก่ราษฎรได้หรือไม่ เพราะถ้านายอำเภอขาดเงิน ขาดทุน รวมทั้งวัสดุสิ่งของในการดำเนินงานแล้ว นายอำเภอจะสร้างผลงาน สร้างทรัพย์สินให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

สำหรับปัจจัยในด้านบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถของนายอำเภอ นั้น ผลการวิจัยพบว่านายอำเภอส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพและความรู้ความสามารถดี

อย่างไรก็ดีการที่จะทราบว่านายอำเภอมีอิทธิพลในฐานะผู้นำท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดหรือไม่ จำเป็นจะต้องศึกษาว่านายอำเภอรู้จักใช้และมีวิธีการใช้ทรัพยากรทางการ เมืองหรือปัจจัยทาง ๆ หรือไม่อย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถี่ถ้วนจึงทำการศึกษาเฉพาะกรณีพฤติกรรมของนายอำเภอในอำเภอ ๔ อำเภอ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน คือ

อำเภอ ก. เป็นอำเภอที่มีเทศบาลเมืองอยู่ในเขตอำเภอ และอำเภอนั้นเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด

อำเภอ ข. เป็นอำเภอที่มีเทศบาลตำบลอยู่ในเขตอำเภอ

อำเภอ ค. เป็นอำเภอที่มีสุขาภิบาลอยู่ในเขตอำเภอ

อำเภอ ง. เป็นอำเภอที่อยู่ในเขตแทรกซึมของศูนย์กลางการรวมตัวของเมือง
ผลการศึกษาเฉพาะกรณีทั้ง ๔ อำเภอ สรุปได้ดังนี้

๑. นายอำเภอทั้ง ๔ อำเภอ ใช้ปัจจัยทาง ๆ ทั้งหมดเพื่อสร้างอิทธิพลเหมือนกัน

นายอำเภอแต่ละคนไปปัจจัยแต่อย่างมาคน้อยต่างกัน กล่าวคือ นายอำเภอ ก. ไปปัจจัยใน
 การเข้าถึงขอมูลมากที่สุด หรือบ่อยที่สุด ส่วนนายอำเภอ ข. นายอำเภอ ค. และนาย
 อำเภอ ง. ไปปัจจัยในคำอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและความชอบธรรมมากที่สุด หรือบ่อยที่สุด
 ส่วนปัจจัยที่นายอำเภอทั้ง ๔ คน ไปบ่อยที่สุดนั้นนั้นก็แตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือนายอำเภอ ก.
 นายอำเภอ ข. และนายอำเภอ ง. ไปปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคมน้อยที่สุด นายอำเภอ ค.
 ไปปัจจัยด้านบุคลิกภาพน้อยที่สุด

๒. ปัจจัยที่นายอำเภอทั้ง ๔ คนไปมากเหมือนกัน คือปัจจัยในด้านความมั่งคั่ง
 ปัจจัยในคำอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ปัจจัยในความชอบธรรม ปัจจัยในการเข้าถึงขอ
 มูล

๓. โดยที่ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสี่มิติพิเศษของนายอำเภอโดยทั่วไปในบทที่ ๔
 ปรากฏว่าปัจจัยของนายอำเภอในด้านความมั่งคั่ง ปัจจัยในคำอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ
 นายอำเภอมีปัญหาและ เป็นอุปสรรคในการเสริมสร้างอิทธิพลของนายอำเภอ ส่วนปัจจัยในการ
 การเข้าถึงขอมูลก็มีปัญหาในเรื่องสมรรถภาพของแหล่งขอมูลดังกล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ปัจจัยเหล่านี้
 นี้จึงควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น เพราะผลการศึกษาในบทที่พบว่ามีปัจจัยทั้งสามประการเป็น
 ปัจจัยที่นายอำเภอทั้ง ๔ คนนำมาใช้มากที่สุดเหมือนกัน เพื่อสร้างความชอบธรรมและเสริม
 สร้างอิทธิพลให้นายอำเภอสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งแสดงว่าปัจจัยทั้งสามมี
 ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และนายอำเภอทั้ง ๔ คนสามารถนำมาใช้ได้ จึงทำให้เขามีอิทธิพลใน
 เรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

เท่าที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด อาจสรุปได้ว่านายอำเภอมีทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
 และอิทธิพลในฐานะผู้นำท้องถิ่น นายอำเภอมีปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดอิทธิพลคือ อำนาจหน้าที่
 กฎหมาย การเข้าถึงขอมูล ความชอบธรรม สถานภาพทางสังคม ความมั่งคั่ง บุคลิกภาพ
 และความรู้ความสามารถ ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามปัจจัยบางอย่างเช่นอำนาจ
 หน้าที่ตามกฎหมาย ความมั่งคั่ง และการเข้าถึงขอมูล จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข เพราะปัจจัย
 ดังกล่าวมีน้อย และขาดสมรรถภาพ

ขอเสนอแนะ

๑. ผลจากการศึกษาพบว่า นายอำเภอมีอำนาจไม่สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ กล่าวคือ นายอำเภอไม่มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาข้าราชการอย่างแท้จริง นายอำเภอใช้อำนาจวินิจฉัยสั่งการน้อย เพราะจังหวัดและส่วนกลางรวบอำนาจไว้มากเกินไป กฎหมายบางฉบับให้อำนาจนายอำเภอไว้แก่ใ้ทางปฏิบัติกับนายอำเภอไม่สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้ เรื่องบางเรื่องอยู่ในหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ แต่กฎหมายไม่ให้อำนาจนายอำเภอเข้าไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้สมควรดำเนินการแก้ไขโดยด่วน โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นายอำเภอมีอำนาจที่แท้จริง จังหวัดและส่วนกลางควรมอบหมายอำนาจให้นายอำเภอมีอิสระในการวินิจฉัยสั่งการมากขึ้น ทนายราชการส่วนกลางไม่ควรส่งมอบอำนาจการบังคับบัญชาข้าราชการของคนที่ประจำอยู่ที่อำเภอ

๒. ปัญหาเรื่องสมรรถภาพของแหล่งข่าวหรือแหล่งข้อมูลของนายอำเภอ ควรจะปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหลักสำคัญในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ต่อทางราชการ จึงควรปรับปรุงระบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้านใหม่สมรรถภาพโดยเฉพาะการอบรมให้ความรู้ในงานด้านการหาและรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ใหญบ้าน ปรับปรุงฐานะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านใหม่ให้สอดคล้องและสวัสดิการดียิ่งกว่าปัจจุบัน เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่

๓. ผลจากการศึกษาปรากฏหลักฐานว่า นายอำเภอส่วนใหญ่มีรายได้น้อย อัตรากำหนดเจ้าหน้าที่รวมทั้ง เครื่องมือ เครื่องใช้ งบประมาณที่ได้รับก็น้อย ไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้ประสิทธิภาพได้ ควรจะแก้ไขโดยด่วน

การที่ผู้เขียนเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของนายอำเภอ สมรรถภาพของแหล่งข้อมูล และความมั่นคงของนายอำเภอ นั้น ก็เพราะปัจจัยทั้งสามอย่างนี้เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน นายอำเภอไม่สามารถจะใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเพียงอย่างเดียวทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทำให้เกิดความชอบธรรมและมีอิทธิพลในฐานะผู้นำท้องถิ่นได้ ปัจจัยอย่างอื่น เช่น สถานภาพทางสังคม บุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถ

เป็นเรื่องไม่แน่นอน ย่อมเปลี่ยนแปลงไปความถูกต้อง และขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่เป็นนายอำเภอ ถ้าหากนายอำเภอขาดปัจจัยในคานอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การเข้าถึงข้อมูล และความมั่นคงแล้ว นายอำเภอย่อมไม่สามารถดำรงฐานะผู้นำของอำเภอได้ และยอมขาดความชอบธรรมด้วย นายอำเภอจะไม่สามารถสร้างผลงานและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ราษฎรยอมขาดความเชื่อถือและคลายความศรัทธาในตัวนายอำเภอ สถาบันนายอำเภอซึ่งเป็นที่พึ่งของราษฎรมาเป็นเวลานานก็จะไม่มีความหมาย ซึ่งจะเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติอย่างไม่มีปัญหา

๔. โดยที่ผลจากการศึกษาปรากฏว่านายอำเภอมีอิทธิพลต่อผู้นำท้องถิ่น และราษฎรทั่วไปในเรื่องต่าง ๆ มีน้อย เพื่อให้ให้นายอำเภอมีอิทธิพลในทางสร้างสรรค์ความเจริญของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง และให้นายอำเภอมุ่งบทบาทในฐานะผู้ประสานงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค รวมทั้งช่วยพัฒนาประชาธิปไตยแก่ประชาชน พร้อม ๆ กับการปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวข้างต้น จึงควรจะได้มีการอบรมสัมมนา นายอำเภอทั่วประเทศอยู่เสมอ เพื่อให้ให้นายอำเภอมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถสูง การฝึกอบรมควร เน้นหนักในเรื่องการเข้าถึงประชาชน การสร้างผลงานและสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่น่ายินดีว่า กรมการปกครองได้ดำเนินการ สัมมนานายอำเภอทั่วประเทศไปแล้วเมื่อเร็ว ๆ นี้ อย่างไรก็ตามโครงการนี้ควรทำต่อไปเรื่อย ๆ โดยเฉพาะนายอำเภอในเขต **แพทกัมของ ผกค.** ควรจะได้มีการอบรมอยู่เสมอในเรื่อง การพัฒนาการเข้าถึงประชาชน และการคุ้มครองราษฎร เพื่อให้ราษฎรในอำเภอยอมรับว่านายอำเภอเป็นผู้นำของเขาอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดี แมว่าการฝึกอบรมหรือสัมมนานายอำเภอจะทำให้ให้นายอำเภอมีอิทธิพลในทางที่ถูกทางเพียงใดก็ตาม แลถ้าหากนายอำเภอขาดฐานะสนับสนุนในคานอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

หมาย การเข้าถึงข้อมูล และความมั่นคง แล้ว อิทธิพลของนายอำเภอก็เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน และอาจทำให้
 ความชอบธรรม ของตำแหน่งนายอำเภอลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้ การหยิบยื่นอำนาจและเงินให้แก
 นายอำเภอจึง เป็นเรื่องที่จะต้องกระทำโดยรีบด่วนในสังคมปัจจุบันที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งเรื่อง
 นี้ขึ้นอยู่กับความเสถียรของผู้นำทางการเมืองที่จะเปิดโอกาสให้นายอำเภอได้ปฏิบัติหน้าที่บำบัดทุกข์
 บำรุงสุขแก่ราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการปรับปรุงแก้ไขปัจจัยในเรื่องดังกล่าว เพราะคำพิ
 ษณกรรมการปกครองซึ่งเป็นกรมต้นสังกัดของนายอำเภอ ไม่มีอำนาจเพียงพอที่จะจัดสรรปัจจัยเหล่านี้ให้แก่
 นายอำเภอได้ แมว่ากรรมการปกครองจะพยายาม จัดหาปัจจัยดังกล่าวให้แก่นายอำเภออยู่แล้วก็ตาม

.....